

גאווה ישראלית

עגבניות שרי

עגבניות שרי הן המצאה ישראלית, פרי פיתוח של מדענים מהפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית. שמה של העגבנייה הקטנטנה והמתוקה ניתן לה בגלל שבגודלה ובטעמה היא מזכירה דובדבן, הנקרא באנגלית "cherry". החוקרים יצרו את העגבניות הקטנות, העמידות והטעימות הללו, באמצעות הכלאה של כמה זני עגבנייה שונים ועמידים עם עגבניות הבר שהן קטנות מאוד. מטרת הפיתוח של עגבניית השרי הייתה יצירת זן עגבניות עמיד לאקלים הישראלי החם, בעל טעם משופר, אשר יבשיל מהר יותר ויירקב לאט יותר מן העגבניות הרגילות, כך שיהיה בעל "חיי מדף ארוכים". הזמן העובר מזריעה לקטיפה של עגבניות שרי קצר יותר מאשר בעגבניות רגילות ונע בין 45-70 ימים, לעומת 65-80 ימים בעגבניות רגילות.

הזנים הראשונים של עגבניית שרי, שיצאו לשוק במהלך שנות ה-90, חוללו מהפכה בשוקי הירקות בעולם, ונמכרו בכל רחבי תבל. כיום מגדלים את עגבניות השרי במקומות שונים בעולם, אך הזרעים שלהן מיוצרים אך ורק בישראל ומהווים אחד מענפי הייצוא החשובים של החקלאות הישראלית.

השקיה בטפטוף

המצאה ישראלית, המאפשרת ניצול יעיל של מים להשקיה, שהביאה לשינוי משמעותי בענפי החקלאות בארץ ובעולם. הפיתוח התבסס על התגלית, שעצים מתפתחים טוב יותר ליד מקור מים שנביעתו קטנה, מבוקרת ונקודתית. ההשקיה בטפטוף מזרימה מים בכמות מדודה ואיטית (טפטוף) ישירות לשורשי הצמחים, מעל או מתחת לפני הקרקע. הטפטוף הממוקד והמדויק הוא יעיל וחסכוני. בנוסף להשקיה, מאפשרת השיטה הזנה מדודה של צמחים, כאשר במי ההשקיה מוהלים דשן החודר גם הוא לקרקע ומגיע ישירות לשורשים. בנוסף לכך, הטפטוף מאפשר הגנה על הצמחים ממחלות הנגרמות מעלווה לחה או רטובה. פיתוח ישראלי זה, שהביא למהפכה עולמית בשיטות ההשקיה והדישון בחקלאות, מסייע בחיסכון מים בכל רחבי העולם ומניב לחקלאים יבולים רבים ואיכותיים יותר. כיום מיוצרות מערכות ההשקיה בטפטוף על ידי חברות רבות בעולם, כאשר חברות ישראליות נוטלות חלק מרכזי בפיתוח ובייצור. מומחים ישראלים מייצעים למדריכים ומלמדים חקלאים ואנשי נוי בכל רחבי העולם, במדינות מתפתחות ומפותחות, את עקרונות התכנון של מערכות השקיה, התאמת מערכות השקיה לגידול ושימוש במערכות היקפיות של סינון, ויסות ודישון.

נדידת הציפורים

ישראל היא מעצמה עולמית של נדידת ציפורים. מיקומה על חוף הים התיכון, בתוואי השבר הסורי-אפריקני, על גבול רצועת המדבריות של הסהרה וסיני, ובגבולן של יבשות אסיה, אפריקה ואירופה - הופך אותה לאחד הצמתים המרכזיים בעולם עבור העופות הנודדים. בתי הגידול הרבים והמגוונים של ארצנו מאפשרים למינים רבים של ציפורים לעצור אצלנו, לנוח ולהתחזק לקראת המשך מסען.

עד היום תועדו בישראל עופות מכ-550 מינים - מגוון גדול מאוד ביחס לשטחה המצומצם יחסית למדינות רבות אחרות. מתוך המינים הללו, רק כ-85 מינים נמצאים בישראל במשך כל ימות השנה. כחצי מיליון חסידות לבנות חולפות באביב ובסתיו בלהקות גדולות בשמי ישראל; כל האוכלוסייה העולמית הנודדת של השקנאי המצוי, כ-50,000 עופות ענקיים וכבדים, מתארכת אצלנו פעמיים בשנה בדרך לאפריקה ובחזרה לאתרי הקינון בדרום אירופה; כ-100,000 עגורים אפורים חונים למשך החורף באגמון החולה ותיירים רבים נוהרים לארץ כדי לצפות בפלאי הנדידה שלהם ושל ציפורים נודדות רבות אחרות. רשת אתרי הצפרות של "כנפי קק"ל", הנפרסת מהחולה עד אילת, כוללת תחנות עצירה, המאפשרות לציפורים הנודדות לנוח ולאגור אנרגיה לקראת המשך מסען. לחובבי הציפורים הרבים מאפשרת הרשת לצפות בהן וללמוד על אורחות חייהן. המגוון העצום של העופות בישראל הוא חלק חשוב מיופייה של ארצנו וחשוב מאוד שנמשיך לשמור ולטפח את משאב הטבע הזה שעליו גאותנו.

שביל ישראל

שביל ישראל עובר לאורכה של מדינת ישראל, מקיבוץ דן בצפון ועד אילת בדרום. זהו שביל הליכה ארוך בן כ-1,000 ק"מ, העובר דרך האתרים והמסלולים החשובים והמיוחדים שבמדינה. השביל, שנחנך ב-1995, חוצה מגוון תופעות נוף - הרים, יערות, יישובים, נחלים ומעיינות, ולאורכו משולבים ערכי טבע, מורשת, היסטוריה, ארכיאולוגיה ועוד. ההולך על השביל נחשף לפסיפס מרתק של החברה הישראלית ולנופייה המגוונים של הארץ.

לאורך השביל, המסומן בצבעים לבן-כחול-כתום, פזורים כ-40 חניוני לילה של קק"ל וחניונים נוספים לשימוש המטיילים. השהייה של המטיילים בחניונים מוסדרים מסייעת בשמירת הטבע לאורך השביל ומשפרת את רמת השירות הניתנת למטייל.

בשנת 2012 נבחר שביל ישראל על ידי המגזין "נשיונל ג'יאוגרפיק" כאחד מ-20 שבילי הטויל הטובים בעולם, יחד עם שבילים מפורסמים בנפאל, בארה"ב, בטיבט, ועוד. מעבר ליופיו, השביל גם נחשב לאחד הקשים ביותר בעולם.

תופעה ייחודית לשביל ישראל היא "מלאכי השביל" - אנשים החיים לאורך השביל ופועלים בהתנדבות למען הצועדים. בפעילותם דואגים "המלאכים" למקום לינה עבור המטיילים, למקלחת ולמי שתייה, ומסייעים בעת הצורך גם בחילוץ. במסגרת מסע "נפגשים בשביל ישראל", שבו שותפה קק"ל, מטיילים בשביל בכל שנה אלפי איש מכל רחבי הארץ, מאילת ועד לשאר יישוב, במשך 44 ימים. בווא גם אתם לטייל בשביל ישראל!

עוד גאווה ישראלית

1 יותר עצים:

תודות למפעל הייעור של קק"ל, ישראל היא המדינה היחידה בעולם שבה מספר העצים בתחילת המאה ה-21 גדול ממספר העצים שהיה בתחילת המאה ה-20. מאז הקמתה נטעה קק"ל ברחבי הארץ למעלה מ-245 מיליון עצים על פני 920 אלף דונם.

1

2 רק בישראל:

בארץ תועדו עד היום כ-150 מיני צמחים המיוחדים רק לישראל, ביניהם מינים אנדמיים, הגדלים באזור גיאוגרפי מסוים ומוגדר ולא נמצאים בשום מקום אחר בעולם.

2

3 דוד השמש:

פיתוח מהפכני של ד"ר צבי תבור מהאוניברסיטה העברית, שהושק כבר בשנות ה-50 של המאה הקודמת ומאפשר חיטכון ניכר בחשמל לחימום מים. דוד השמש הציב את ישראל בחזית הטכנולוגיה הסולארית בעולם.

3

4 בית הקברות בהר הזיתים:

בית הקברות היהודי העתיק ביותר בעולם, שעדיין בשימוש.

4

5 ההתקן הנייד (דיסק-און-קי) ויישומון ה-Waze:

המצאות ישראליות, שבהן משתמשים בכל העולם. בישראל מספר הפטנטים הגדול ביותר בעולם ביחס לגודל האוכלוסייה.

5

השקיה בטפטוף:

6

המצאה ישראלית, שהביאה לשינוי משמעותי בענפי החקלאות. השיטה מזרימה מים בכמות מדודה ואיטית (טפטוף) ישירות לשורשי הצמחים, מעל או מתחת לפני הקרקע. פיתוח ישראלי זה מסייע לחיסכון במים בכל רחבי העולם ותורם להגדלת היבולים ולשיפור איכותם (ראו ערך מורחב בעמוד 55).

עגבניות שרי:

7

פותחו לראשונה במסגרת המו"פ החקלאי בישראל. באמצעות הכלאה בין סוגי עגבניות שונים, הצליחו חוקרי הפקולטה לחקלאות ברחובות (של האוניברסיטה העברית) לייצר זן עגבניות טעים ומתקתק, עמיד ומתאים לתנאי האקלים הישראלי, מבשיל מהר ונרקב לאט. עגבניות שרי גדלות במקומות רבים בעולם, אך הזרעים שלהן מיוצרים אך ורק בישראל ומהווים ענף ייצוא חקלאי חשוב. (ראו ערך מורחב בעמוד 55).

מקום קדוש:

8

ישראל היא המדינה היחידה בעולם שבשטחה מקום הקדוש לשלוש הדתות המונותאיסטיות - היהדות, הנצרות והאסלאם.

הכינרת:

9

מאגר המים המתוקים הנמוך ביותר בעולם. גובה הנקודה העמוקה ביותר בקרקעית הכינרת הוא 255 מטר מתחת לפני הים. בהיותה אגם המתמלא על ידי נחלים ומושפע מכמות הגשמים ומכמות המים הנשאבת ממנה, גובה מפלס מי האגם נע בין 208 ל-215 מטר מתחת לפני הים. (ראו ערך מורחב בעמוד 39).

מים בששון:

10

לאור מיעוט מקורות המים הראויים לשתיה ולחקלאות, ישראל הפכה לאחת המדינות המובילות בעולם בניצול מרבי של מקורות מים (קולחין, שיטפונות, גשמים), בטיהור, בניקוי ובשימוש חוזר שלהם, במטרה להעשיר את היצע המים לשימוש. במרוצת השנים, קק"ל הקימה מאגרי מים רבים לצורך תפעול מערך המים הזה.

זכת חלב ודבש:

11

ישראל מככבת כבר שנים רבות במקום הראשון בעולם מבחינת כמות החלב השנתית, שפרות הארץ מייצרות: כ-12,000 ליטר חלב בממוצע לשנה לפרה הישראלית, לעומת כ-8,000 ליטר באירופה וכ-10,000 ליטר בארה"ב (על פי מדידות שבוצעו ב-2016).

עברית שפה חיה:

12

ישראל היא המדינה היחידה בעולם ששפתה הרשמית היא "שפה מתה" שהוחזרה לחיים.

נשים בחאקי:

13

צבא הגנה לישראל הוא מהצבאות הבודדים בעולם המגייס נשים מתוקף חוק שירות חובה, בהתבסס על התפיסה הערכית של מודל "צבא העם". נשים מהוות חלק מרכזי מפעילותו של צה"ל ומשרתות בתפקידים רבים ומגוונים, בין היתר גם בתפקידים פיקודיים בדרגות גבוהות, למשל: ראש אכ"א (בדרגת אלוף), מג"דית קרבית, מפקדת כלא ומפקדת יחידה בתותחנים.

פרס נובל:

14

עד שנתה ה-70 של המדינה זכו בפרס נובל 12 אזרחים ישראלים: חמישה בתחומי הכימיה, שלושה בכלכלה, אחד בספרות ושלושה זכו בפרסי נובל לשלום.